

РЕШЕНИЕ

№ 196

гр. София , 01.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ в публично заседание
на тринадесети ноември, през две хиляди и двадесета година в следния
състав:

Председател:	Теодора Кръстева
Членове:	Ивайло Младенов Светлин Михайлов

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Ивайло Младенов Въззивно търговско дело №
20201001002121 по описа за 2020 година

Производството е по чл. 258 и следващите от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на „Тракия Газ“ЕООД срещу решение № 617 от 23.04.2020 г. по т.д.№ 1058/2019 г. на Софийския градски съд, VI т.о., 4 състав, в частта, с която е отхвърлен предявеният от жалбоподателя срещу ЗАД „Алианц България” иск с правно основание чл. 405, ал. 1 от КЗ за сумата от 109 155,83 лв., претендирана като застрахователно обезщетение за периода от 4.08.2017 г. до 28.09.2017 г. по застрахователна полица „загуба на доход, вследствие авария на машини“ от 19.01.2017 г.

В жалбата се твърди, че в чл. 6 от раздел V на Общите условия е уговорено, че периодът на застраховката „загуба на доход, вследствие авария на машини“ съвпада с периода от 12 месеца на застраховката срещу преки материални щети, а според чл. 1 от раздел IV на същите, застрахователната сума се определя съобразно очакваната брутна печалба на застрахования за 12-месечен период. Посочено е, че според чл. 6.1 от Специалните условия към процесната застрахователна полица срокът на застрахователния договор е 12 месена, освен ако в полицата не е уговорено друго, а в чл. 6.2 от същите,

периодът на застрахователното покритие е определен като такъв, през който застрахователят носи риска по застраховката и той съвпада със срока на застрахователния договор, доколкото не е изрично предвидено друго. Посочено е, че в застрахователна полица № 16100172300000001 от 19.01.2017 г. „Загуба на доход вследствие авария на машини“, към която препращат общите и специалните условия, срокът на застрахователния договор е една година от 00:00 часа на 20.01.2017 г. до 24:00 на 19.01.2018 г. Поддържа се, че действителната обща воля на страните е била предметът на договора и застрахователното покритие да обхващат всички 12 месеца без изключение, считано от 00:00 часа на 20.01.2017 г. до 24:00 на 19.01.2018 г. Изложено е, че доколкото в настоящия случай е уважен искът за заплащане на обезщетение за „авария на машини“, неправилно е отхвърлен този за заплащане на обезщетение „загуба на доход, вследствие авария на машини“ за вредите, възникнали в резултат на същата авария, за същия период на прекъсване дейността на ВЕЦ „Тъмръш“. Оспорено е становището на състава на Софийския градски съд, че съдържанието на приложението от 18.01.2017 г. към въпросника за прогнозна загуба на доход е част от застрахователния договор и по смисъла на чл. 348, ал. 1 КЗ и чл. 16, ал. 2 от ЗЗД изменя общата воля на страните, по него. Наведен е довод, че не е налице воля на застрахователя за изключване от предмета на договора на месеците август, септември и октомври на 2017 г. поради което не може да се приеме, че страните са постигнали съгласие за това. Твърди се, че застрахователят не е навел доводи и възражения, подкрепени със съответни доказателства, за наличие на основанията по чл. 408, ал. 1, т. 1, т. 2 и/или т. 4 от КЗ, при които е допустимо да откаже заплащането на застрахователно обезщетение. Направено е искане за отмяна на решението в обжалваната му част и за постановяване на друго, с което искът да бъде уважен, както и на жалбоподателя да бъдат присъдени разноските направени по водене на делото пред двете инстанции.

Въззиваемият ЗАД „Алианц България“ оспорва въззивната жалба. В писмения отговор, депозиран по реда на чл. 263, ал.1 от ГПК чрез пълномощника му адв. К. от САК се твърди, че периодът на месеците август, септември и октомври на 2017 г. е част от покритието по застрахователния договор, но за него застрахованото лице не е очаквало да реализира брутна

печалба, която да подлежи на възстановяване от застрахователя под формата на застрахователно обезщетение и която да е част от формираната застрахователна сума по застрахователния договор. Изложено е, че предмет на застраховката е загуба на доход и/или разходи, понесени от застрахования като пряк резултат от пълно или частично принудително прекъсване на дейността, вследствие на застрахователно събитие, като обезщетението е съизмеримо с „брутната печалба“, определена в клаузата на т. II. 4 като очакваната от застрахования сума на постоянни разходи и печалба за периода на застраховката, а застрахователната сума, до чийто размер застрахователят носи отговорност за настъпилия риск, се определя съобразно очакваната брутна печалба на застрахования за 12-месечен период, включително при отчитане на съществуващите тенденции за развитие на дейността през време на периода на застраховката. Посочено е, че от клаузите на сключения застрахователен договор, общите условия и приложението към въпросника следва, че при заложенa очаквана печалба от 0 % за месеците август, септември и октомври, сред които попада и процесният период на авария, застрахователят не носи риск от загубата на доход, който не се очаква да бъде реализиран от застрахования. Посочено е, че по делото не са представени конкретни заявки от страна на „Електроразпределение-Пловдив“ АД, в които да е посочено фиксирано количество електроенергия, което следва да бъде произведено от ВЕЦ „Тъмръш“ през периода август - октомври 2017 г, за да се остойности реалната загуба на доставчика на електроенергия. Поддържа се, че по делото не е доказана реална загуба на доход, в размер на исковата сума от 109 155,83 лв., дължима за периода, в който ВЕЦ „Тъмръш“ е преустановил дейността си поради настъпилата на 4.08.2017 г. авария на една от дюзите на турбината, като за процесния период ищецът въобще не е прогнозирал да реализира печалба, обезщетението за неполучаването на която е предмет на предявения иск. Формулирано е искане за потвърждаване на решението в обжалваната му част и за присъждане на сторените от въззиваемото дружество разноски за адвокатско възнаграждение, направени по водене на делото пред въззивната инстанция.

Съдът, като прецени доводите и възраженията на страните, във връзка с доказателствата по делото, съобразно чл. 235 от ГПК, във връзка с чл. 273 от ГПК, приема следното :

Въззивната жалба е подадена в процесуално- преклузивния срок по чл.259, ал.1 от ГПК, срещу валиден и допустим съдебен акт и от надлежно легитимирана страна с правен интерес от обжалването, поради което е процесуално допустима.

Безспорно е между страните по делото, а това се установява и от събраните доказателства- нот. акт № 110 от 23.04. 2003 г., т. II, рег. № III 4852, съст. по нот. д. № 273/2003 г. от нотариус с рег. № 172, както и от решение № 12 от 18.09.2003 г. на МЗГ за промяна предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди и утвърждаване на площадки и трасета за проектиране, както и от разрешение за ползване № ПК-07-294/21.12.2007 г., изд. от ДНСК, че жалбоподателят „Тракия Газ”ЕООД е собственик на ВЕЦ „Тамръш“, находяща се в с. ***, община Родопи, обл. Пловдив. Установено е също така, че с договор от 27.07.2005 г., сключен с „Тракия Газ”ЕООД, „Електроразпределение-Пловдив“АД се е задължило да изкупува произведеното от ВЕЦ „Тъмръш” количество електроенергия определено, съобразно клаузата на чл. 41 от него, въз основа на показанията на уредите за търговско измерване.

Със застрахователна полица № 1357394/ 092801723000000001 от 19.01.2017 г. е сключен застрахователен договор по застраховка „загуба на доход вследствие на авария на машини“, по който ЗАД „Алианц България“, чрез препращане към раздел III, т. 1 от общите условия, е поел задължението за срока на действие на договора- 1 година, считано от 00:00 часа на 20.01.2017 г. до 24:00 часа на 19.01.2018 г. да обезщети понесената от застрахования- „Тракия Газ”ЕООД загуба на брутна печалба (респ. нереализирана печалба и направени постоянни разходи), вследствие пълно или частично прекъсване на дейността през периода до възстановяване на дейността, но не повече от максималния период на обезщетение, както и разходите, направени от застрахования с необходимата грижа за намаляване на загубите (вкл. такива за предотвратяване прекъсването на дейността), до размера на реализираното намаление, в рамките на уговорената застрахователна сума от 1 565 239.80 лв. при екседентен период от 15 работни дни и самоучастие на застрахования от минимум 25 000 лв. (1.59 %). В клаузата на т. II. 4. от общите условия брутната печалба, с която се съизмерява обезщетението по застраховката, е дефинирана като очакваната от

застрахования сума на постоянни разходи и печалба от дейността за периода на застраховката, максималният период на обезщетение, посочен в застрахователната полица е този, след настъпване на застрахователното събитие, загубите през който подлежат на обезщетение по застраховката (т. 5), а ексцедентния период е този, непосредствено следващ настъпването на застрахователното събитие, загубите през който не подлежат на обезщетение по застраховката и са за сметка на застрахования.

Според полицата, писменото предложение или искане до застрахователя за сключване на застрахователен договор и писмените отговори на застрахования и/или застраховащия на поставени от застрахователя въпроси относно обстоятелства, имащи значение за естеството и размера на риска, общите условия на застраховката, приложенията, добавъците и други писмени договорености между страните (ако има такива), представляват неразделна част от нея.

Според т. 6.1 от полицата срокът на застрахователния договор е 12 месеца, освен ако в нея не е уговорено друго, а според т. 6.2, периодът на застрахователното покритие е този, през който застрахователят носи риска по застраховката. Според същата клауза, периодът на застрахователното покритие съвпада със срока на застрахователния договор, посочен в застрахователната полица, *освен ако изрично не е договорено друго*.

Като писмено доказателство в първоинстанционното производство е прието съставено от „Тракия Газ“ЕООД приложение към въпросника за загуба на доход, в което в табличен вид е посочено разпределението на очакваната печалба по месеци, в рамките на уговорената в полицата застрахователна сума от 1 565 329.80 лв. , както следва : януари - 11,00 %, февруари- 19.00 %, март- 14.00 %, април- 15.00%, май- 17,00 %, юни- 9,00 %, юли- 8,00 %, август- 0.00%, септември- 0,00 %, октомври- 0.00%, ноември - 5,00 %, декември - 2.00 % или общо 100.00 %.

Като писмени доказателства са приети и общите и специални условия към застрахователната полица.

С уведомление от 7.08.2017 г. застрахованият „Тракия Газ“ЕООД е уведомил застрахователя ЗАД „Алианц България“ за настъпване на

застрахователното събитие- аварийно спиране на ВЕЦ „Тъмръш“, настъпило на 4.08.2017 г. в 20 ч., като към тази дата не е била установена причината за спирането, както и за невъзможността за повторен пуск. Между страните по делото е безспорно, че през исковия период от 4.08.2017 г. до 28.09.2017 г. централата не е функционирала. Видно от представените протоколи за установяване на показателните от уредите за търговско измерване, съставени от „Електроразпределение Юг“ ЕАД, през м. 08.2017 г. (от 1.08. до 4.08.2017 г.) ВЕЦ „Тъмръш“ е произвела 31064 кВт/ч. електроенергия, при цена от 0.17118 за кВт/ч, за чието заплащане „Тракия Газ“ ЕООД е издало фактура № 3874/31.08.2017 г. за сумата от 5317.54 лв., а с ДДС- 6381.05 лв., а от протокол от 30.09.2017 г.- че през м. 09.2017 г. произведената електрическа енергия е от 72040 кВт/ч.

С писмо от 17.12.2018 г. (стр. 62) застрахователят е отказал заплащането на застрахователно обезщетение, поради нулевата застрахователна сума, заложена от застрахования за месеците, в които попада конкретният период на прекъсване на дейността- от 4.08.2017 г. до 28.09.2017 г.

В първоинстанционното производство е прието заключение на комплексна експертиза, което следва да бъде обсъдено в съображенията по съществото на спора.

При горните данни, съдът намира следното :

По делото е безспорно между страните съществуването на отношения по договор за застраховка „загуба на доход, вследствие авария на машини“, сключен на 19.01.2017 г. със застрахователна полица № 092801723000000001, с който ЗАД „Алианц България“ се е задължил да обезщети вредите (пропуснати ползи) от нереализирана печалба, вследствие пълно или частично прекъсване на дейността, предизвикано от аварията на съоръжението- ВЕЦ „Тъмръш“, в рамките на застрахователната сума от 1 565 239.80 лв. Спорен по делото е въпросът дали застрахователят дължи обезщетение в размер на нереализираната печалба от непроизведена и непродадена електрическа енергия за период, за който в приложението към въпросника за загуба на доход застрахованият е посочил нулева ставка на очакваната печалба.

Съгласно легалната дефиниция , съдържаща се в чл. 351 от КЗ, период на застрахователното покритие е периодът, в който застрахователят носи риска по застраховката и който може да бъде определен в минути, часове, дни, седмици, месеци или години или чрез изрично определяне на начален и краен момент. Периодът за застрахователно покритие може и да не съвпада със срока на застрахователния договор. Според чл. 350 от КЗ, срокът на договора може да бъде по-дълъг от периода на застрахователното покритие. В тази хипотеза страните могат да изключат застрахователното покритие за определени периоди от срока на договора, през които застрахователят не отговаря за обезщетяване на вредите от проявление на застрахователния риск, респ. от настъпване на застрахователното събитие. В случая, съгласно клаузата на т. 6.2 от специалните условия на договора, ***периодът на застрахователното покритие съвпада със срока на застрахователния договор, а именно от 00:00 ч. на 20.01.2017 г. до 24 ч. на 19.01.2018 г.*** От това следва, че когато за определен период от срока на договора застрахователят не носи риска от настъпване на застрахователното събитие той следва изрично да бъде ***изрично изключен от периода на застрахователното покритие.*** В случая в приложението към въпросника за сключване на застрахователния договор застрахованият „Тракия Газ” ЕООД действително е посочил нулеви стойности на очакваната загуба на приход за месеците 08, 09 и 10.2017 г., изразена чрез очакваната брутна печалба от продажбата на произведената през същия период електрическа енергия. Този период обаче ***не е изрично изключен от застрахователя от периода на застрахователното покритие,*** съобразно клаузата на т. 6.2 in fine от специалните условия и Разд. V, т. 6 от общите условия, поради което следва да се приеме, че той отговаря за обезщетяване на вредите от действителното настъпване риска през този период, независимо от очакванията на застрахования. Неоснователно е възражението на въззиваемото застрахователно дружество, че вредите под формата на пропуснати ползи не подлежат на обезщетяване, тъй като застрахованият предварително е заявил, че за периода, в който попада времето на преустановяване дейността на централата, вследствие аварията, не очаква приходи от производството и продажбата на електроенергия. Месечното разпределение на очакваната печалба, посочено от застрахования в приложението към въпросника като процент от общия размер на застрахователната сума, уговорена за целия срок

на договора, не ограничава отговорността на застрахователя до размера на такава част от застрахователната сума, която съответства на посочения в таблицата към отговора процент на очакваните приходи от дейността за съответния месец, нито изключва отговорността му за периода, в който застрахованият провизорно е посочил нулева ставка на приходите, ***ако при сключване на застрахователния договор този период не е бил изрично изключен от застрахователното покритие.*** Предназначението на споменатата таблица е да ориентира застрахователя при сключване на договора за размера на подлежащите на обезщетяване вреди в рамките на общо уговорената застрахователна сума, предвид различния размер на очакваните приходи, а оттам- и на подлежащите на обезщетяване пропуснати ползи от продажбата на електроенергия през отделните месеци на годината, чийто производствен обем е сезонно обусловен, поради характера на съоръжението- ВЕЦ. Нормата на чл. 385, ал. 2 от КЗ задължава застрахователя при настъпване на застрахователното събитие да плати застрахователно обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, в рамките на уговорената застрахователна сума. Затова процентното месечно разпределение в таблицата към отговора има ***прогнозен, а не лимитиращ характер*** и нито ограничава отговорността на застрахователя до посочения в нея процент, когато рискът е настъпил през съответния месец, нито я изключва, когато той се е проявил през период с прогнозно посочена нулева ставка на очакваната печалба. Доколкото с оглед горното, периодът на застрахователното покритие съвпада със срока на застрахователния договор, за ангажиране отговорността на застрахователя е достатъчно застрахователното събитие да е настъпило в срока на действие на застрахователния договор и през периода на застрахователното покритие, както и да са налице обстоятелствата, които правят сигурно очакваното увеличение на имуществото на застрахования, препятствано от проявлението на покрития риск, в което се изразява вредата, под формата на пропуснатата полза. В случая между страните е безспорно както настъпването на застрахователното събитие – възникването на авария, поради повреда в дюза на съоръжението, така и периодът, през който централата не е функционирала, респ. не е произвеждала електроенергия, поради аварията, а именно 4.08.2017 г.-28.09.2017 г. От доказателствата по делото е установено, че през процесния период между застрахованото дружество „Тракия

Газ”ЕООД и трето, неучастващо в производството по делото лице - „Електроразпределение-Пловдив“АД са съществували отношения по договор за изкупуване на електрическа енергия от 27.07.2007 г., въз основа на който електроразпределителното дружество, надлежно е установило количеството на произведената от ВЕЦ „Тъмръш” електроенергия за периода от 1.08. до 4.08.2017 г. и за остатъка от м. септември, т.е. преди и след настъпване на аварията до края на м. 09, като е отразило данните от средствата за търговско измерване в протоколи от 31.08.2017 г. и от 30.09.2017 г., в които е посочена и единичната цена за кВт/ч без ДДС- 0.17118 лв., въз основа на които „Тракия Газ”ЕООД е издало фактури за цената на електрическата енергия, произведена съответно през м. 08.2017 г. и през м. 09.2017 г. От приетото в първоинстанционното производство заключение на комплексната експертиза се установява, че стойността на непроизведената електроенергия за 957 часа, намалена с 0.5 %- фонд „СЕС“, и с уговорения ексцедентен период от 15 дни, съобразно действащата през процесния период цена на изкупуване, възлиза на 109 155.83 лв. Така определеният размер на обезщетението следва да бъде намален с уговорения в договора процент на самоучастие - 1.59 %, който възлиза на 1735.57 лв. Ето защо размерът на застрахователното обезщетение възлиза на 103 420.26 лв., за която сума искът е основателен и следва да бъде уважен.

С оглед изхода на спора и на основание чл.78 от ГПК, на „Тракия Газ”ЕООД следва да бъдат присъдени разноските, направени по водене на делото пред въззивната инстанция за адвокатско възнаграждение в размер на 4206.70 лв. и за заплатена държавна такса от 2068.40 лв., както и съответна на уважения размер част от разноските за експертизи от 1243.58 лв.

Воден от изложените мотиви, Софийският апелативен съд, търговско отделение, 3 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА решение № 617 от 23.04.2020 г. по т.д.№ 1058/2019 г. на Софийския градски съд, VI т.о., 4 състав, в частта, с която е отхвърлен предявеният от „Тракия Газ”ЕООД срещу ЗАД „Алианс България” иск с правно основание чл. 405, ал. 1 от КЗ за присъждане на застрахователно

обезщетение по застрахователна полица „загуба на доход вследствие авария на машини“ от 19.01.2017 г. за периода от 4.08.2017 г. до 28.09.2017 г. до **размер на сумата от 103 420.26 лв. И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА :**

ОСЪЖДА ЗАД „Алианц България“, с ЕИК 040638060, със седалище и адрес на управление в гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 59, да заплати на „Тракия Газ“ ЕООД, с ЕИК 123130819, гр. Стара Загора, бул. „Славянски“ № 12 **сумата от 103 420.26 лв.** (сто и три хиляда четиристотин и двадесет лева и 26 ст.), представляваща обезщетение по застрахователна полица „загуба на доход, вследствие авария на машини“ от 19.01.2017 г., дължимо за периода от 4.08.2017 г. до 28.09.2017 г., ведно със законната лихва върху тази сума от 10.06.2019 г. до окончателното □ изплащане, по иск с правно основание **чл. 405, ал. 1 от КЗ**, като **ПОТВЪРЖДАВА** решението в частта по иска за разликата над тази сума до пълния предявен размер от 109 155,83 лв.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78 от ГПК, ЗАД „Алианц България“ да заплати на „Тракия Газ“ ЕООД направените по водене на делото разноски пред въззивната инстанция за заплатена държавна такса от 2068.40 лв. и адвокатско възнаграждение от 4206.70 лв., както и допълнително разноски за експертизи, заплатени в първоинстанционното производство в размер на 1243.58 лв.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от съобщаването му на страните чрез връчване на препис от него, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____